

12.2.2026

VASTAANOTTAJA
Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Asia: HE 194/2025 vp

Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.

Liikenne- ja lämmityspolttoaineista energiaverotuksen yhteydessä kannettavaa huoltovarmuusmaksua ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen suuruus perustuisi polttoaineen energiasisältöön. Huoltovarmuusmaksusta kertyvän verotuoton korottamiseksi sähköstä kannettavan huoltovarmuusmaksun tasoa korotettaisiin 0,013 sentistä 0,085 senttiin kilowattitunnilta molemmissa sähköveroluokissa.

Esityksellä toteutettaisiin energiaverotuksen yhteydessä kannettavan huoltovarmuusmaksun tason korottaminen sille asetetun 91,9 miljoonan euron suuruisen vuotuisen tuottotavoitteen saavuttamiseksi sekä huoltovarmuusmaksun perusteen muuttaminen yhdenmukaisemmaksi energiaverotuksen määräytymisperusteiden kanssa valmisteverotusdirektiivissä edellytetyllä tavalla.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Esityksen tavoite vahvistaa huoltovarmuuden toimintaedellytyksiä on kannatettava. Suomen Yrittäjät korostaa, että merkittävää veroluonteista huoltovarmuusmaksun korotusta esitetään kohdistettavaksi sähköön. Kohdennus on ristiriidassa sen kanssa, että sähköistyminen on Suomen ilmasto- ja energia politiikan keskeinen väline sekä tavoite, ja Suomen tulevan kasvun odotetaan nojautuvan yhä enemmän puhdasta sähköä hyödyntävän teollisuuden investointeihin.

Esityksessä teollisen ja kuluttajasähkön (sähköveroluokka II) huoltovarmuusmaksua korotettaisiin 533 prosentilla. Tämä nostaisi teollisen ja kuluttajasähkön kokonaisverotasoa 114,3 prosentilla samalla kun monien muiden energiatuotteiden, kuten moottoribensiinin ja raskaan polttoöljyn, kokonaisverotasot pysyisivät lähes ennallaan tai laskisivat lievästi.

Suomen Yrittäjät katsoo, että huoltovarmuusmaksun painotusta sähköön tulee keventää ja korotus tulee ohjata tasaisemmin kaikkiin huoltovarmuusmaksun alaisiin tuotteisiin. Liian voimakas sähköön kohdennettu huoltovarmuusmaksun korotus kasvattaisi sähköistyvän teollisuuden kustannuksia ja heikentäisi puhtaaseen sähköön perustuvien investointien edellytyksiä, mikä olisi sekä ilmastotavoitteiden että Suomen talouden kannalta haitallinen ratkaisu.

Kuten on laajasti tuotu ilmi aiemmassa lausuntopalautteessa, esityksen toteutuessa alemman sähköveroluokan kokonaisvero nousisi huomattavasti nykyisestä, ja huoltovarmuusmaksun osuus korkeamaksi kuin itse sähkövero. Muutos heikentäisi sähköön tuotannon ja käytön investointiympäristöä ja olisi sekä kansainvälisen kilpailukyvyn että yhteiskunnan sähköistymistavoitteen kannalta haitallinen heikentäessään sähköön asemaa fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna.

Sähkö on Suomessa päästötöntä ja pitkälti kotimaista alkuperää toisin kuin tuontipolttoaineet, joihin huoltovarmuusmaksu on aikanaan haluttu kohdistaa. Muutos olisi siten ristiriidassa Suomen ilmasto- ja energiapolitiikan kanssa. Huoltovarmuuden rahoittamiseksi vaihtoehtoisia rahoitustapoja olisi useita. On valitettavaa, että esitykseen on tehty kattavan lausuntopalautteen perusteella vain vähäisiä tarkennuksia.

Lopuksi

Sähköistyminen on välttämätön edellytys Suomen ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiselle sekä puhtaaseen sähköön perustuvan talouskasvun syntymiselle. Verotus ja veroluonteiset maksut tulisi mitoittaa ja kohdentaa siten, että ne vahvistavat eivätkä heikennä puhdasta sähköä hyödyntävien investointien ja teollisuuden kustannuskilpailukykyä suhteessa fossiilisiin polttoaineisiin.

Myös huoltovarmuusjärjestelmän rahoitusratkaisuissa tulisi johdonmukaisesti huomioida sekä laajemat energiapolitiikan tavoitteet että yritysten toiminta- ja investointiympäristön ennakoitavuus sekä kansainvälinen kilpailukyky. Suomen puhtaan energian varaan rakentuvaa kasvua heikentäviä päätöksiä ei tulisi tehdä ilman erittäin painavia perusteita.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Roope Ohlsbom
ekonomisti